Avram Iancu și masoneria

Nu există un document, mărturie sau declarație proprie, că Avram Iancu ar fi fost mason sau ar fi avut legături "oficiale" cu masoneria. Din acest punct de vedere cred că subiectul este închis. Avram Iancu a fost cel mai important lider al revoluției române de la 1848/1849, care nu a fost mason și nu a colaborat "instituționalizat" cu masoneria. Am deschis acest subiect de cercetare, deoarece în perioada pașoptistă o pleiadă de personalități ale revoluției din Principatele române au fost membri ai acestei organizații discrete. Inclusiv refugiații munteni și moldoveni veniți în Ardealul revoluționar au fost membri ai unor loji masonice, în frunte cu Nicolae Bălcescu. Inclusiv o mare parte din revoluționarii liberali maghiari erau membri ai masoneriei. În istoriografia noastră datorită dictaturilor carliste, antonesciană și, apoi, în cea comunistă s-a ocultat subiectul. Totodată faptul că această organizație a avut la 1848, și nu numai, un caracter secret sau cel puțin discret, este foarte dificil din punct de vedere istoriografic să aduci dovezi privind

sport)

Stirea zilei
(https://www.napocanews.ro/category/stirea-zilei)

legături dintre personalitățile pașoptiste și masonerie. Evident că la 1848 în întreaga Europă au izbucnit revoluții liberale, în care au fost implicați membri ai masoneriei. Avram Iancu, care era o personalitate conectată la problemele românești din Ardeal și Principate, totuși a evitat să vorbească sau să declare ceva despre o personalitate, ca fiind membră a masoneriei. Și totuși, consider, chiar dacă nu există documente revelatoare, pe baza unei deducții logice, că Avram Iancu știa depre această organizație, mărcar prin faptul că a colaborat cu una dintre personalitățile marcante ale revoluției române din Ardeal, preotul greco-catolic Simion Bănuțiu. De asemenea, era imposbil ca Avram iancu să nu aibă informații despre relațiile lui Nicolae Bălcescu cu masoneria europeană, care i-a facilitat intrarea munteanului la guvernatorul Lajos Kossuth, retras la Debrețin, și obținerea pașaportului de acces în Munții Apuseni, în vara lui 1849. Bălcescu a fost primit în audiență la liderul maghiar, folosindu-se de relațiile sale pe linie masonică din emigrația liberală poloneză. Inclusiv Lajos Kossuth a fost mason.Nu există niciun document sau mărturie că Iancu și Bălcescu ar fi discutat despre implicarea acestei organziații discrete în mersul revoluției europene. ”Fratele” Nicolae Bălcescu care lupta pentru ”dreptate și frăție” a fost un influent membru al masoneriei europene, lucru evidențiat de cunoscutul istoric român al masoneriei Horia Nestorescu-Bălcești, pe care l-am cunoscut personal în anii de liceu, când mi-a vizitat familia în cartierul muncitoresc Mănăștur, la sfârșitul anilor `80, dar și la un târg de carte din anii 2000. El este un admirator și cel mai bun specialist în biografia revoluționarului muntean, N. Bălcescu, căruia i-a căutat ani la rând, în plin comunism, mormântul sau măcar osemintele la Palermo, acolo unde Bălcescu are un frumos bust de bronz. Bineînțeles, chiar dacă nu avem mărturii și documente, era imposibil ca Crăișorul Munților să nu fi știut că o parte din importanții lideri revoluționari din Ardeal și Principatele române sunt membri ai masoneriei. Există voci istoriografice că nici Bălcescu nu ar fi fost inițiat într-o lojă masonică, ci doar a organizat o societate secretă după model masonic. Alții consideră că tocmai fiind foarte bine ”conspirat” nu putem avea documente despre loja din care a făcut parte și nici scrieri despre ritualul inițierii. Despre alți pașoptiși marcanți, de la Ion Heliade Rădulescu la Eftimie Murgu există mărturii și doumente că au aparținut masoneriei. Desigur că istoria se scrie pe bază de documente și izvoare, de aceea contribuția masoneriei și a personalităților masonice la revoluția din țările române încă nu a fost inclusă în discursul istoriografic. Încă, în această chestiune, suntem la capitolul supoziții și ipoteze. O dată cu izbucnirea

dar-nu-negociem-principii.html)

Avram Iancu și masoneria
(https://www.napocanews.ro/2023/iancu-si-masoneria.html)

Cele două valențe ale eroilor
(https://www.napocanews.ro/2023/doua-valente-ale-eroilor.html)

manifestărilor revoluţionare în Ardeal deja românii ardeleni au perceput pe doi lideri marcanţi, cu două epitete – minte şi sabie: ”Simion Bărnuţiu este mintea, iar Iancu sabia revoluţiei.” Dacă despre Avram Iancu nu există nicio mărtuire, doument sau declaraţie proprie ca să ateste o legătură, nici măcar tranzitorie, cu masoneria, însă despre Simion Bărnuţiu situaţia este alta. După 1850 au apărut documente clare că Simion Bărnuţiu a fost membru a unei loji masonice, fapt ce a dus la o reconsiderare, de către unii istorici, că Simion Bărnuţiu ar fi intrat în masoneriei înainte de anul revoluţiei 1848. Toate documentele revoluţiei române atestă clar o foarte bună şi rodnică colaborare din Simion Bărnuţiu şi Avram Iancu. Atât, Iancu cât şi Bărnuţiu nu luau nicio măsură importantă fără să se consulte reciproc. Se ştie că Simion Bărnuţiu asculta cu atenţie vocea fermă a lui Iancu în şedinţele Consiliului national român de la Sibiu. Adunarea din Duminica Tomii de la Blaj a fost co-organizată de Iancu şi Bănuţiu. Înainte şi după aceste adunări de la Blaj, din anul 1848, Iancu şi Bărnuţiu se sfătuiau şi lua decizii de acţiune îmnpreună. Şi după revoluia de la 1848/1849, Iancu şi Bărnuţiu s-au întâlnit la Viena, în Tirol şi Saxonia şi chiar au făcut doar ei doi un drum până la Praga, destul de tainic, pentru că nu avem prea multe informaţii istoriografice în acest sens. Se suspecta de către poliţia secretă austriacă, că ceu doi lideri români s-au dus la Praga să plătească presa, ca să scrie în favoarea cauzei româneşti. Poliţia austriacă a făcut tot posibilul ca să blocheze noi întâlniri între cei doi lideri revolutionari români. (vezi Gh Badea, Gh. I. Bodea. Avram Iancu în conţtinţa poporului român, Editrua Ştiinţifică, 1976). Scriitorul Ioan Pop Florantin, un apropiat de Junimea, în romanul său istoric, ”Avram Iancu – Regele Carpaţilor”, scris pe documente de epocă, se referă la o întâlnire secretă dintre Simion Bărnuţiu şi Avram Iancu, chiar la începutul revoluţiei. De fapt, Avram Iancu intreprinde o vizită în Bocşa Sălajului, unde Simion Bărnuţiu era preot greco-catolic, ca să se înţeleagă şi să pună la cale mersul revoluţiei pentru libertate şi drepturi ale românilor din Ardeal. Ce au discutat şi ce au pus la cale cei doi lideri în Bocşa Sălajului nu se ştie, dar putem crede că Simion Bărnuţiu s-a impus ideologic, ca un venerabil mai în vârstă faţă de mult mai tânărul Avram Iancu. Scena prezentată de autor este ca una simbolică, dintre un maestru şi un ucenic. Horia Nestorescu Bălceşti în lucrările sale despre istoria masoneriei româneşti face referire la personalităţi importante ale revoluţiei române de la 1848/1849, care au fost membri ai lojelor masonice şi ale unor organizaţii secrete în conexiune cu masoneria sau care aveau ritualuri de tip masonic. (vezi Horia Nestorescu Bălceşti –

Nicolae Bălcescu – urme în bronzul istoriei, Ed. Scrisul Românesc, Bucureşti, 1988; Ordinul Masonic Român. Mai puţină legendă şi mai mult adevăr, Casa de Editură şi Presă Şansa S.R.L., Bucureşti, 1993; Românii în Francmasoneria universală, Ed. Nestor, 1997, – în colaborare cu Dan Amedeu Lăzărescu; Enciclopedia Ilustrată a Francmasoneriei din România – 3 vol., Ed. Phobos, 2005)

Despre implicarea unor personalităţi române în evenimentele revoluţionare de la 1848/1849 şi în realizarea Unirii Principatelor de la 1859 este folositoare tematicii propus, lucrarea ”Momente Masonice Româneşti – Studii de istorie a francmasoneirei române”, (Ed. Europa Unită, Bucureşti, 2023). Pe piaţa cărţii din Ardeal a apărut anii trecuţi o lucrare interesantă dedicată francmasoneriei române. Autorii studiilor publicate, într-o culegere compilată cu acribie şi claritate ştiinţifică, nu spun dacă fac parte din masonerie, dar din subsidiarul textului se poate observa o oarecare simpatie faţă de masonerie şi în special faţă de cea naţională. Este vorba de compendiu ”Francmasoni si patrioti. Francmasoneria, idealul naţional si realizarea Marii Uniri”, coordonatori Mircea Alexandru Birţ şi Tudor Sălăgean, apărută la Editura clujeană Şcoala Ardeleană în anul 2020. Mai semnează articole Daniel Hrenciuc, Gelu Neamţu, Mircea Vaida Voevod şi Varga Attila. Culegerea de studii fiind dedicată memoriei unor unor reputaţi istorici şi intelectuali clujeni (pe care i-am cunoscut personal) ca Ioan Chindriş, Tiberiu Graur, Aurel Olteanu, Vasile Mureşan sau Mircea Ţoca. Volumul a reunit lucrările Simpozionului organizat de Societatea „Simion Bărnuţiu” din Cluj-Napoca (Atelierul Simion Bărnuţiu numărul 6), cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la înfiinţare (aprilie 1993) şi a sărbătoririi Centenarului Marii Uniri. Simpozionul a fost dedicat lui Simion Bărnuţiu (colaborator şi prieten cu Avram Iancu), ”cunoscut om politic, filosof, pedagog, profesor, luptător neobosit pentru drepturile românilor, iniţiat în francmasonerie (conform autorilor şi participanţilor la simpozion), născut pe meleaguri

sălăjene, care a contribuit la dezvoltarea învățământului universitar din Moldova până la moartea sa dramatică. Realizarea idealurilor lui Simion Bărnuțiu, o națiune română liberă într-un stat unitar s-a datorat și unor mari personalități ale României, unele dintre acestea fiind și francmasoni”, scrie ”În loc de prefață” Mircea Alexandru Birţ. Dacă istoriografia comunistă a ocultat acest subiect, după 1990 unii istorici au abordat subiectul, dar destul de discret, singurul istoric care a atacat cu curaj tematica implicării masoneriei în evenimentele revoluționare din Transilvania a fost istoricul clujean Gelu Neamţu într-un studiu de referință din 1998, intitulat: ”A fost sau nu Simion Bărnuțiu francmason la 1848?”, publicat în Anuarul Muzeului de Istorie din Zalău. Titlu era retoric la 1998, deoarece încă nu se publicase atunci domnente masonice, care să confirme apartenența lui Simion Bărnuțiu la masonerie, dar și pentru faptul că, încă în acei ani de tranziție, orice discuție despre masonerie era ocultată, atât de istorici, cât și de presă sau de opinia publică în general, din necunoaştere, din discreție sau pur și simplu din ignoranță. Evident că pentru un studiu istoric exhaustive, încă problematica implicării masonerie în evenimentele revoluționare de la 1848 este o necunoscută sau cel mult încă la capitolul de supoziții sau ipoteze, documentele și mărturiile apărând doar în timp și foarte discret. Studiul lui Gelu Neamţu, scris cu acribie și folosind instrumentarul istoricului profesionist lămureşte și aduce lumină în implicarea unei personalități proeminente ale masoneriei și revoluției române, Simion Bărnuțiu, în conducerea și coordonarea evenimentelor de la 1848/1849, precum și la conducerea Comitetului național român. În 1855, Simion Bărnuțiu este identificat ca făcând parte dintr-o lojă masonică din Iași, un fapt confirmat de istorici și documente. Se pune întrebarea firească dacă implicarea lui Simion Bărnuțiu în evenimentele revoluționare a avut o misiune de ordin masonic. Gelu Nemţu face o analiză exhaustivă a documentelor şi discursului marelui ideologic al naționalismului modern de la 1848 şi ajunge la concluzia că acestea sunt inserate cu idei şi mesaje specifice masoneriei universale. De tânăr s-a dovedit și o minte luminată, devenind arhivar la consistoriul diecezan în 1829, preot greco-catolic la o parohie bogată, și apoi la 1834 chiar secretarul episcopului Ioan Lemeni, cu care intră în conflict în timpul revoluției. La Blaj devine profesor la seminarul greco-catolic din Blaj, unde își ține cursurile în limba română, fapt nemaiauzit în epocă. (Gelu Neamţu, A fost sau nu Simion Bărnuţiu francmason la 1848, în Acta Mvsei Porolissensis-XXII, 1998, Zalau, p. 398-399). Cum era de aşteptat conservatorul de tip iezuit, Episcopul Ioan Lemeni intră în conflict cu studenţi

și profesori progresiști la Blaj, având loc cunoscutul ”proces lemenian”. Aceștia sunt excluși de la seminar și iau drumul Clujului, Sibiului sau Pestei. Unii dintre seminariștii blăjeni ajung colegii lui Iancu la Liceul piariștilor din Cluj. Simion Bărnuțiu pleacă la Sibiu unde devine la 40 de ani student la Drept. Acesta atrage atenția sașilor care-i cultivă prietenia. În orașul de pe malul Cibinului funcționau două loji masonice, dintre care una era ”Sf. Andrei”, în care fusese membru Ioan Piuariu-Molnar, atingând gradul 3. Nu avem informații dacă s-a inițiat în această lojă, dar într-o scrisoare adresată lui Iacob Mureșanu din 7 aprilie 1848 se referă despre ideea unității națiunii române ca de o construcție arhitectonică, de edificiu, un limbaj masonic specific epocii. Inclusiv ”Manifestul românilor transilvăneni” de la sfârșitul lunii martie 1848 are un suflu de tip masonic, manifest, care inițial a fost atribuit lui George Barițiu, dar Coriolan Suciu și istoricul clujean Ioan Chindriș îl atribuie lui Simion Bărnuțiu, de altfel așa a intrat în conștiința istoriografiei românești. (vezi Simion Bărnuțiu, Discursul de la Blaj și scrieri de la 1848, Cluj-Napoca, 1990, ediție îngrijită de Ioan Chindriș, p. 35-36, 76-77). Manifestul este parcă scris de un conspirator mason din Occident sau chiar de peste Ocean. În manifest se cere autonomie administrativă pentru Transilvania, ca în S.U.A.; se cere limba dietei comune ca în Elveția, școli și biserici în aceleași condiții ca în S.U.A. Niște cereri pe care nu le vom mai întâlni mai târziu, ceea ce sporește ”taina” documentului. Interesant este și punctul 11, care în manifestul pestan din 15 martie 1848 suna: „Libertatea condamnaților politici”, iar la Simion Bărnuțiu se cerea mai mult: „Insă și poliția secretă și spionii să file casați, … ” O formulare straniei în martie 1848 Ia Sibiu – și o reacție oarecum de tip masonic, care ar fi avut a se teme de poliția secretă și spioni. Doleanțelor românești au țintă trei țări civilizate: Elveția, Franța și SUA și sunt categoric unicate în documentele românești ale vremii. De asemena și discursul de la Blaj din mai 1848 este foarte progresist pentru acele vremuri. Cuvântul „Lumină”, un simbol masonic – apare în ”Discurs” de 25 de ori sub diverse forme: „Astăzi e ziua luminii”, „lumina istoriei și a libertății”, „fără de naționalitate nu e libertate nici iumină nicăieri” etc. Apare și o frază ciudată, dar semnificativa pentru un tip de gândire masonică în contra despotismului, preamărind forța iluminismului și a celor trei concepte ale Democrației Universale: libertate, fraternitate, egalitate: „O putere cumplită și nevăzută care lucră în contra despotismului pretutindene, lucră demult și la surparea acestei cetăți barbare, și murii (pereții) ei se vor răsturna amuși pe aceia cari nu vor să o dărâme din armoare către omenire”. Frază este

considerată de filosoful D. D. Roşca drept „mostră de filosofie socială evoluată". Fraza a fost remarcată și analizată în cheie secretă ca „neînțeleasă" de publicistul și romancierul clujean Constantin Zărnescu la începutul anilor `90. (idem, p. 400-401). Seria lucrurilor ”taince” inițiate de Simion Bărnuțiu pe 15 mai 1848 la Blaj continuă cu jurământul colectiv depus, dar mai ales cu unele afirmații în discursul din fața celor 40 mii de români ardeleni și a celor câțiva români din Muntenia, recunoscuți de documente ca ”frați”. Bărnuțiu vorbește în fața iobagilor de ”binele umanității” înainte de ”binele națiunii”, lucru de neînțeles pentru țăranii români analfabeți. Mesajul era clar pentru elita intelectuală ardeleană prezentă și pentru cea venită din Principatele române, de peste Carpați. ”Cunoscând (din documente) cât de cât psihologia iobagului român analfabet, nu vedem ce l-ar fi încălzit pe badea Gheorghe sau Ion din Panticeu sau Trămpoaiele „binele umanității", scria istoricul clujean Gelu Nemțu (idem, p. 402). De altfel Simion Bărnuțiu era cunoscut pentru discreția sa ieșită din comun. Într-o scrisoare adresată în 16 octombrie 1848 lui Axente Sever îi spunea să nu se ”sfătuiască cu niciun pământean, afară de aceia cărora cere datoria strânsă, nu ține sfat nici nu vorbi cu mulțimea ce ai de gând să faci". Al. Papiu Ilarian îl considera ”un om misterios și fatal…". Cu acest om ”misterios și fatal", care cerea să nu vorbești ”cu mulțimea ce ai de gând să faci" s-a consultat permanent în timpul revoluției, aproape doi ani, Avram Iancu. Ce legături tainice îi țineau aproape, ca foarte buni colaboratori? Această empatie colegială poate fi legată doar de dragostea și interesul națiunii române, fără alte conotații subsidiare? Până la apariția unor noi documente, unitatea indestructibilă a celor doi bărbați din timpul revoluției, dar și din anii 1850-1852 când S. Bărnuțiu era exilat în partea de vest a imperiului austriac, o putem pune doar pe dragostea de libertate, obținere de drepturi și petntru unitatea poporului român. Se știe că Simion Bărnuțiu l-a dorit pe Eftimeie Murgu – cunoscut membru al masoneriei inițiat într-o lojă ieșeană la 1834 – ca președinte al adunării de la Blaj din mai 1848, nu pe episcopii Ioan Lemeni și Andrei Șaguna. Bărnuțiu îi popusese lui Eftimie Murgu, încă din 23 aprilie 1848, președinția adunării, dar acesta nu ar mai fi ajuns, fiind supravegheat de poliția maghiară. Se știe că Eftimie Murgu a fost în tabăra ”unionistă” a masonului L. Kossuth, conducătorul revoluției maghiare. Deci în contradicție cu lupta pentru independență națională a lui Avram Iancu din Munții Apuseni. În 1840, Eftimie Murgu a fost implicat alături de ”fratele” Nicolae Bălcescu în procesul intentat lui Dimitrie Filipescu pentru constituirea, în luna mai a aceluiași an, a unei

societăți secrete. Fiind cetățean străin, Eftimie Murgu a fost expulzat atunci din țară și arestat apoi la frontieră de poliția austriacă. Și totuși, Bărnuţiu a intervenit mereu pentru propulsarea şi promovarea lui Eftimie Murgu, chiar și după revoluție, lucru care ne conduce la ideea faptului că îi uneau legături tainice. (ibidem). După 1854, Simion Bărnuţiu este chemat la Iași de doi masoni recunocuţi Petru Mavrogheni şi Teodor Balş, care îi oferă o funcție de profesor la Academia Mihăileană (1855-1860) și, apoi, la Universitatea din Iași (1860-1864). Simion Bărnuţiu a format la Iași oameni cu o gândire progresită, care, ulterior, au cerut reforme democratice, votul universal, exproprierea moșiilor boierești și a celor mănăstirești. (ibidem).

Avram Iancu s-a bătut cu adversarii, nu numai pentru drepturile și libertățile românilor, dar și pentru cele ale evreilor. Iancu avea o viziune tolerantă faţă de evrei şi a luptat împotriva nobililor maghiari care-i persecuta. Numeroși evrei s-au înrolat în armata lui Avram Iancu în lupta pentru libertate şi dreptruri egale a cetățenilor Ardealului împotriva opresiunii nobililor și revoluționarilor maghiari. În Țara Românească, Bălcescu și ceilalți ”frați” cereau drepturi pentru evreii persecutați. (vezi Gelu Neamțu, Jews and Jewish Question in the Revolution of 1848 in Transilvania, în Studia Judaica, Cluj-Napoca, 1996, 168-174). Într-un document din 1923, al lui I. T. Ulic, se publica: „Istoricul Franc-Masoneriei în România", la care se găsește anexa, o Tabelă de onoare din Arhiva Suveranului Sanctuar Român de Memphis – Misi; „Marerea Loje Națională Română". Aici, (la p. 16) îl găsim pe Simion Bărnuțiu în 1856 membru al unei loji masonice la laşi. E de știut că preotul tribun Simion Balint din Roșia, i se adresa lui Simion Bărnuțiu cu titulatura de ”venerabil" imediat după 1849, deşi Bărnuşiu avea doar 46 de ani. (Gelu Nemțu, A fost sau nu Simion Bărnuțiu francamson la 1848"..., p. 408). Contactul lui Avram Iancu cu lideri români masoni din Ardeal sau Muntenia, ca Simion Bărnuţiu, Eftimie Murgu sau Nicolae Bălcescu, membri ai masoneriei, este un subiect încă la începuturile cercetărilor istoriografice. Documentele care se vor descoperi sau dezvălui în viitor, acestea vor lămuri gradul de implicare a lui Avram Iancu în colaborarea cu masonii din Ardeal şi Principatele române. Inclusiv "Marşul lui Iancu" este o pastișă literară după opera unui celebru mason, român din Moldova, scriitorul Costache Negruzzi – "Marşul lui Dragoş". Această operă a fost publicată în "Foaie pentru minte, inimă și literatură", din 1842. Imediat după Duminica Tomii, înlocuindu-se numele lui Dragoș cu cel al lui Iancu şi făcându-se mici modificări ale versurilor, cântecul a intrat în conştiinţa revoluţionarilor ardeleni prezenţi la

Blaj, fiind pus pe muzică de preotul Vasile Begnescu, care va deveni tribun în Legiunea Auraria Gemina, condusă de însuși Crăișorul Munților. Interesant că Costache Negruzzi, niciodată nu și-a revendicat opera ”copiată”, deși toți românii din Ardeal și nu numai au cântat în acei ani ”Marșul lui Iancu”, o replică, cu câteva versuri modificate, după ”Marşul lui Dragoş”. Lupta pentru libertate și drepturi naționale a lui Avram Iancu a fost susținută, atât la vedere de elita română, cât și de către poporul român, dar și, iată, din ”penumbră” de o forță organizațională discretă. Următoarele documente, care se vor scoate la suprafață și la ”lumină” pe viitor, din arhivele acestei organizații, vor fi motive de noi studii mai consistente științific despre o temă incitantă și actuală: Avram Iancu și masoneria.

Ionuț Țene

11-11-2023

Editorial (https://www.napocanews.ro/category/editorial) *1849 (https://www.napocanews.ro/tag/1849)*, *avram iancu (https://www.napocanews.ro/tag/avram-iancu)*, *ionut tene (https://www.napocanews.ro/tag/ionut-tene)*, *masonerie (https://www.napocanews.ro/tag/masonerie)*, *napocanews (https://www.napocanews.ro/tag/napocanews)*, *revolutie 1848 (https://www.napocanews.ro/tag/revolutie-1848)*, *Simion Barnutiu (https://www.napocanews.ro/tag/simion-barnutiu)*

Cele două valențe ale eroilor (https://www.napocanews.ro/2023/11/cele-doua-valente-ale-eroilor.html)

Pe 11 noiembrie 1995 pleacă la Domnul, Seniorul Corneliu Coposu: „Negociem orice, dar nu negociem principii“

dar nu negociem principii"
(https://www.napocanews.ro/2023/11/pe-11-noiembrie-1995-pleaca-la-domnul-seniorul-corneliu-coposu-negociem-orice-dar-nu-negociem-principii.html)

Comentati

- Name (required)
  Your Name
- Mail (required)
  Your Email
- Website
  Your Website

Your Comment Here...

Submit Comment

